

SORSELE KOMMUN

Redovisning av
VA-verksamheten

2024

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

VATTEN OCH AVLOPP

2024

Kommunstyrelsen har ansvar att förvalta de allmänna Va-anläggningarna som finns inom kommunens verksamhetsområde. VA-verksamheten styrs övergripande av VA-lagen samt styrdokumentet ABVA (Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avloppstjänster) samt Va-taxan med dess beslutade verksamhetsområde.

Målsättningen är att leverera ett bra och livsmedelsgodkänt vatten i erforderlig mängd samt omhänderta avloppsvattnet på ett för miljön riktigt och korrekt sätt. Verksamheten har också att följa de av myndigheter beslutade riktvärden för utsläppskontroll.

Inom kommunen finns 5 vattenverk varav ett vattenverk som förser industriområdet sågen med vatten, 4 reningsverk samt 18 pumpstationer. Totalt finns det 45 km dricksvattenledningar, 4,1 km råvattenledningar, 37,2 km spillvattenledningar och slutligen 16 km dagvattenledningar. Vidare sköter VA-verksamheten om 6 ytvattenpumpstationer och 2 brandbrunnar. Utöver detta så finns det inom verksamhetsområdet 2 högreservoarer (vattentorn).

Från 2007 gäller lagen ”Lagen om allmänna vattentjänster 2006:14”. I den föreskrivs att VA-verksamheten skall särredovisas ekonomiskt från andra kommunala verksamheter med egen balans och resultaträkning.

Verksamhetens mål och inriktning

Verksamhetsmål	Måluppfyllelse
Att leverera ett fullgott vatten enligt leverans och kvalitetsbestämmelser som gäller för verksamheten	Under året har vattenleveranser skett med godkända vattenprover. Målet har delvis uppnåtts.
Att säkerställa leveranssäkerheten så konsumenten ej får avbrott på vattenleveransen	En fortsatt utbyggnad av övervakningssystemet så att vi får en snabbare indikering vid läckor. Målet har ej nåtts.
Att erforderlig mängd vatten levereras	Vi har haft några korta stopp i leveransen orsakat av strömbavbrott. Avvikelse i Gargnäs under tiden för rengöring av reservoar. Målet har delvis nåtts.
Att avloppsfunktionerna har varit utan avbrott	Högtrycksspolning av avloppsnätet gör att störningarna i nätet är relativt få. Målet har nåtts.
Att provtagning på avloppsvattnet följer upprättade kontrollprogram	Provtagning har skett enligt kontrollprogrammet. Målet har nåtts.
Att onödig bräddning av avlopp ej sker till recipient	Bräddning har skett vid fåtal tillfällen. Målet har uppnåtts.
Att dagvattensystemet fungerar utan risk för översvämningar	Relativt låga flöden samt att sandfång rengörs i samband med högtrycksspolning. Sandfång har ej rengjorts. Målet har ej uppnåtts.
Att högtrycksspolningar utförs i förebyggande syfte	Högtrycksspolningar enligt plan. Målet har nåtts.
Att kända nedsatta funktioner i ledningsnätet åtgärdas	Ingen större åtgärder utfördes, huvudventil utbyta. Målet har delvis uppnåtts.
Att energibesparande åtgärder utförs i byggnader som tillhör Va-verksamheten	Luftvärmepump är installerat på vattenverket i Sorsele.

Viktiga händelser under året

- Vi har under året haft ett flertal läckor på vattenledningsnätet. Verksamheten ser en stor utmaning i samtliga verksamhetsområden. Särskilt bekymmersamt läge i Ammarnäs där verksamheten har svårigheter att lokalisera läckorna, samt att nya läckor uppstår efter hand. Under högsäsong, perioden februari till maj, belastas VA-verksamheten hårt.
- Ett antal pumpar (råvattenpumpar, avloppspumpar) förnyades under 2024.
- Återstående arbeten vad gäller läkemedelsprojektet har ej utförts under 2024. Anläggningen är inte fullt ut anpassad till klimatet och kräver ytterligare åtgärder för att kunna sätta i drift på ändamålsenligt sätt.
- Beslut om antagande av Vattentjänstplan togs under 2024.
- Ingen höjning av VA-taxan utfördes under 2024.
- Underhålls- och investeringsplan för VA-verksamheten togs fram under hösten 2024. Denna plan utgör stöd i planering och åtgärder samt i arbetet att anpassa investeringstakten i relation till kommande VA-taxa.
- Brandposter har fått en egen budgetpost som inte finansieras av VA-kollektivet.

Personal

VA-verksamheten utgår från Gatukontorets organisation. Denna leds av en enhetschef på heltid. Gatukontoret är en egen resultatenhet inom Tekniska verksamheten. Detta innebär att VA personalen också utför arbeten inom andra verksamhetsområden som Gatukontoret har ansvar för. Förutom arbetsledning så finns fyra heltidsanställda och en anställd 80% Totalt 4,8 medarbetare som sköter Gatukontorets 14 verksamhetsområden.

Gatukontorets verksamheter:

Rastplatser	Elljusspår
Spår/Leder	Vatten/Avlopp
Sommarväghållning	Avfallshantering
Vinterväghållning	Slamhantering
Gatubelysning	Tjänster åt utomstående
Parker och plantering	Isbanor
GVA-personal	Maskiner o fordon

Inom VA-verksamheten fördelas 0,40 heltid i arbetsledning, administratör uppgår till 0,50. Drift och samordning uppgår till 1,87 i personalresurser, **totalt 2,77 heltidstjänster.**

Ekonomi

Upprättad resultaträkning visar på ett resultat på 356 000 SEK. Enligt lag om allmänna vattentjänster får VA-kollektiven inte gå med vinst. Driftresultatet kan balanseras över en treårsperiod. VA-fonden uppvisar underskott med -37tkr.

Viktigt att notera är att överskottet härrör en återföring av medel till VA-verksamheten från tidigare projekt via Boverket. Utan detta tillskott skulle resultaträkningen för 2024 uppvisa resultat om -912tkr samt inneburit underskott i VA-fond med -1.300tkr.

Framtiden

VA-verksamheten är i en generationsväxling vad gäller personalen och resurser kommer att läggas på att uppdatera dokumentationen på VA systemen både på näten och våra VA verk för att underlätta vid driftsstörningar, samt att fortsätta utbyggnad av vårt digitala övervakningssystem.

Framtagen underhålls- samt investeringsplan för Sorsele kommuns VA-anläggningar och ledningsnät kommer ligga till grund för kommande prioriteringar. Arbete pågår med ny konstruktion av VA-taxa som följer Svenskt Vattens rekommendationer. Dessa rekommendationer utgår ifrån den juridiska grunden i Vattentjänstlagen och motsvarar på ett tydligare sätt kraven på skälig och rättvis fördelning av kostnader. Tekniska verksamheten ser behov av att säkra årlig investering i anläggningar och ledningsnät för att trygga fortsatt leverans av vattentjänster.

Nyckeltal

Levererat vatten m³

Lev vatten m ³	2020	2021	2022	2023	2024	(mål)
Ammarnäs	68 351	58 325	52 431	75 098	98 299	40 000
Sorsele	117 743	136 145	121 700	123 373	124 041	110 000
Blattnicksele	12 923	12 800	13 134	12 343	13 089	13 000
Gargnäs	11 096	15 850	13 957	27 297	23 179	12 000
Totalt	210 113	223 120	203 244	238 111	258 608	175 000

Totalt anslutna vattenanläggningar/kunder 944 st.

Behandlat spillvatten Sorsele reningsverk						
	2020	2021	2022	2023	2024	Mål
Flöde reningsverk m ³	195 579	169 868	181 139	161 435	232 071	116 000
Producerat dricksvatten m ³	117 743	136 145	121 700	123 376	124 041	110 000
Ovidkommande vatten m ³	77 836	33 723	59 439	38 059	108 030	6 000
	40%	20%	33%	23%	47%	5%

Dricksvattenkvalitet 2024

		Anmärkta prov	
		Anmärkning som kräver omedelbar åtgärd	Otjänligt
Totalt	31	1	1

Andel		0,009%	0,009%
Mål		0%	0%

Avslutning

Vi står inför en tid med många utmaningar med bland annat befolkningsminskning, gammalt ledningsnät, nya myndighetskrav samt en massiv underhållsskuld av va-nät och anläggningar.

VA-verksamheten bedrivs med ett minimum av personella resurser och mycket begränsade ekonomiska medel. VA-verksamheten befinner sig dessutom i en utmanande situation till följd av hög personalomsättning till följd av pensionsavgångar och att medarbetare sökt sig till andra verksamheter. Trots detta anser verksamheten att vi har en drifts- och kvalitetssäker VA-verksamhet. Vi har även förmånen att ha bra förutsättningar i verksamheten då grundvatten håller en bra grundkvalitet samt relativt okomplicerade VA anläggningar. VA verksamheten måste ha en långsiktig planeringshorisont då det är en verksamhet som alltid måste finnas och som är av avgörande betydelse för människors livssituation och hälsa och av det skälet anser verksamheten att ansträngningar måste göras för att trygga leveranssäkerheten i vatten och avloppstjänsterna. Detta kan vi göra med vettiga och rätta årliga investeringar och förnyelser i ledningsnät och anläggningar, kompetensutveckling av driftspersonal samt en planering och handlingsplan inför de utmaningar vi står inför.

Det är även viktigt med omvärldsbevakning, samverkan med andra VA huvudmän/kommuner, ajourhållning av teknik och hjälpmedel, kunskap i regler och myndighetskrav som ställs på verksamheten samt en god relation till våra kunder som brukar våra tjänster.

Tekniska verksamheten

Elin Bergarp, Teknisk chef

RESULTATRÄKNING FÖR VA-VERKSAMHETEN

i tkr	Not	2024	2023
Rörelsens intäkter			
Anslutningsavgifter		59	20
Konsumtionsavgifter	1	6 297	6 577
Övriga intäkter		1 277	
Summa intäkter		7 633	6 597
Rörelsens kostnader			
Anläggnings o Underhållsmaterial	-	717	- 290
Tjänsteköp	-	2 964	- 2 980
Av-/nedskrivningar	2 -	376	- 376
Energikostnader	-	1 047	- 1 003
Övriga kostnader	-	1 748	- 1 865
Gemensamma kostnader	-	246	- 413
Summa kostnader	-	7 098	- 6 927
Rörelseresultat		536	- 330
Finansiella Poster			
Räntekostnader	3 -	180	- 95
ÅRETS RESULTAT		356	- 425

BALANSRÄKNING FÖR VA-VERKSAMHETEN

tkr	not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader, Mark, Tekniska anläggningar	7	5 228	5 378
Ledningsnätet		1 793	1 832
Summa anläggningstillgångar		7 021	7 210
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		533	74
Kundfordringar		2 132	1 843
Upplupna intäkter			
Kassa o Bank			
Summa omsättningstillgångar		2 665	1 917
SUMMA TILLGÅNGAR		9 685	9 127
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget Kapital	4	-37	-393
Varav årets resultat		356	-425
Summa Eget kapital		-37	-393
Långfristiga skulder			
Nyttjad Checkkredit		1 905	1 367
Skulder till Sorsele kommun	5	7 021	7 210
Summa Långfristiga skulder		8 926	8 577
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		698	848
Övriga skulder	6	65	61
Upplupna kostnader o Förutbetalda intäkter	6	33	34
Summa kostfristiga skulder		797	943
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		9 685	9 127

NOTER:

Not 1 Fördelning av intäkter i tkr

	2024	%
Försäljning externt	5 090	81%
Försäljning i koncernen	636	10%
Försäljning internt	571	9%
	6 297	100%

Not 2 Avskrivningar

Följande avskrivningstider tillämpas för investeringar

	Avskrivningstid
Mark/ledning	70
Bygg ex pumpbrunn	50
El	40
Maskin och process dricksvatten, tankar, cisterner, pumpar	25
VVS	50
Maskin och process avlopp, biogas	10
Styr, övervakning, instrument	10

Not 3 Räntekostnader

Internränta har debiterats på det bokförda värdet på anläggningstillgångarna vid ingången av bokföringsåret. Debiterad internränta är 1 % vilket bygger på en samhällsekonomisk kalkyl över den femåriga statsobligationsräntan som kommunförbundet gjort. Alla investeringar är lånefinansierade.

Not 4 Årets underskott/överskott

Årets överskott bokas på kommunens balanskonto VA-fond:

IB 2024	-393
Resultat 2024	<u>356</u>
UB 2024	-37

Not 5 Långfristiga skulder

Långfristiga skulder utgörs av ett internt lån hos kommunen motsvarande det bokförda värdet på tillgångarna. Amorteringen beräknas ske vid varje årsskifte.

Not 6 Kortfristiga skulder

Övriga skulder utgörs av okompenserad övertid och sparad semester inkl sociala avgifter samt upplupna pensionskostnader individuell del. Här redovisas även momskulden.

Not 7 Materiella anläggningstillgångar

	2024		
	Avloppsverk Vattenverk	Ledningar	SUMMA
Anskaffningsvärden			
Ingående investeringar	11 430	6 048	17 478
Årets investeringar	198	0	198
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 628	6 048	17 676
Avskrivningar och nedskrivningar			
Ingående avskrivningar	6 063	4 216	10 279
Årets avskrivningar	337	39	376
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	6 400	4 255	10 655
Ingående planenliga restvärden	5 367	1 832	7 199
Utgående planenliga restvärden	5 228	1 793	7 021

	2023		
	Avloppsverk Vattenverk	Ledningar	SUMMA
Anskaffningsvärden			
Ingående investeringar	11 232	6 048	17 280
Årets investeringar	275	0	275
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 507	6 048	17 555
Avskrivningar och nedskrivningar			
Ingående avskrivningar	5 477	4 137	9 614
Årets avskrivningar	326	39	365
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	5 803	4 177	9 980
Ingående planenliga restvärden	5 755	1 911	7 666
Utgående planenliga restvärden	5 704	1 871	7 576